

CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 26 MAART 2009 VAN DE COMMISSIE SAMENLEVING VAN DE GEMEENTE HAARLEM

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

De heren Azannay (GroenLinks), Hagen (VVD), Van de Manakker (SP), De Ridder (PvdA), Schouten (Partij Spaarnestad), Trompetter (Actiepartij) en Vreugdenhil (CU-SGP) en de dames De Jong (GroenLinks), Lodeweegs (PvdA), Özogul-Özen (SP), Swen (CDA) en Van Zetten (D66)

Afwezig met kennisgeving: mevrouw Keesstra (CDA)

Mede aanwezig: de heren Hiltemann (voorzitter) en Divendal (wethouder) en mevrouw Taets van Amerongen-Ingram (secretaris)

Verslag: de heer G.B. Schoonderwoerd (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent om 20.00 uur de vergadering van de commissie Samenleving en heet iedereen van harte welkom. In verband met agendapunt 5 zijn aanwezig mevrouw J. van der Meer (RMC-coördinator), mevrouw G. Brinkman (Accountmanager OCW voor RMC-regio West Kennemerland), mevrouw Y. Kniese (Bureau CAREL) en de heer J. Houtkamp (Jongerenloket/RBO).

2. Spreektijd voor belangstellenden

De **voorzitter** meldt dat er zich bij dit punt geen insprekers hebben gemeld.

3. Vaststellen agenda

De **commissie** stelt de agenda ongewijzigd vast.

4. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De heer **Trompetter** meldt zich voor de rondvraag.

5. Discussie over schooluitval, waarbij wordt betrokken het jaarverslag 2007 RMC, het jaarverslag leerplicht Haarlem 2006-2007 en de evaluatie van het Jongerenloket Zuid-Kennemerland 2006-2008

De **VVD** licht toe dat dit punt op verzoek van de voorbereidingsgroep is geagendeerd met de bedoeling om dieper in te gaan op schoolverzuim en schooluitval. Het gaat om een groep jongeren op een leeftijd waarop zij nog zijn te beïnvloeden. Daardoor kan mogelijk worden voorkomen dat zij later een beroep moeten doen op een uitkering van de gemeenschap. In de voorbereidingsgroep is een aantal vragen aan de orde gekomen en in overleg met het college is ervoor gekozen om die aan de hand van een presentatie te beantwoorden. Mogelijk kan de discussie uitmonden in een procesafpraak.

Mevrouw **Van der Meer** houdt een presentatie over het voorkomen van schooluitval en het behalen van een startkwalificatie. (*Voor de inhoud wordt verwezen naar de uitgereikte afschriften van de sheets*). Tijdens de presentatie komen naar aanleiding van vragen uit de commissie de volgende punten aan de orde.

- Afgeleid van de Lissabon-doelstelling is voor de regio West Kennemerland als doel gesteld om in vier schooljaren de schooluitval met 40% terug te dringen ten opzichte van het peiljaar 2005/2006. Toen waren er 1.373 nieuwe schoolverlaters.
- De uitval in het mbo is inderdaad hoog, maar in vergelijking met het peiljaar is sprake van een afname van 17%.

- Het afhaken vanwege het ontbreken van een passende stageplek komt in het vmbo voor, maar nauwelijks in het mbo.
- Er is ook aandacht voor de uitval onder havo-scholieren.
- De toekenning van 2.000 euro voor de school per voortijdig schoolverlater is een landelijke regeling.
- Hoewel er een project is met allochtone mentoren op Haarlemse scholen, zijn allochtonen niet oververtegenwoordigd onder de voortijdig schoolverlaters. Er is ook sprake van een algemene aanpak door het PIAS-project: Project Integrale Aanpak Schoolverzuim.
- De meldingen van de scholen naar het bureau CAREL verlopen steeds beter. Het systeem gaat veranderen. Scholen gaan hun meldingen doen aan de IB-Groep die ze doorgeeft aan de gemeente en in West Kennemerland aan bureau CAREL. Het is een aandachtspunt dat scholen het verzuim of de schooluitval soms laat melden. Bij scholen wordt er op aangedrongen om vroeg te melden. De leerplichtambtenaar heeft de mogelijkheid om scholen bij late melding te beboeten.
- Vanuit de commissie wordt de suggestie gedaan om de leerplichtambtenaar van de gemeente waarin de school staat verantwoordelijk te maken, in plaats van de ambtenaar in de gemeente waar de leerling woont. Gemeenten kunnen hierover afspraken maken en vandaar dat gekozen is voor een regionale aanpak via het RMC.
- Het doel van de RMC's is het organiseren van een sluitende aanpak rondom voortijdig schoolverlaten. Dit doel wordt gerealiseerd door het opzetten en onderhouden van een sluitend meld- en registratiesysteem van voortijdig schoolverlaters en het opzetten en onderhouden van een sluitend netwerk van zorg voor de voortijdig schoolverlaters (regionale samenwerking tussen bijvoorbeeld gemeenten, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs, WIW-instanties, arbeidsvoorziening, jeugdhulpverleningsinstanties).
- Op de suggestie van de VVD om scholen met weinig uitval en scholen met veel uitval te vergelijken op hun aanpak antwoordt mevrouw Van der Meer dat met scholen wordt overlegd over hun speerpunten, vooral gekoppeld aan de zorgadviesteams.
- De trajectagent heeft vijftig tot zestig jongeren onder zijn hoede. Bij de trajectbegeleider kan dat getal variëren van enkele tientallen tot honderd.
- De afkorting BOL staat voor Beroepsopleidende leerweg (dagschool). De leerling heeft ongeveer dertig uren in de week en loopt daarnaast stage bij een instelling of bedrijf. BBL staat voor Beroepsbegeleidende leerweg (werkend leren). Dan gaat de jongere een dag in de week naar school en werkt vier dagen bij een erkend leerbedrijf in de branche.
- De gemeente Heemstede gaat binnenkort weer meedoen aan het Bureau CAREL.
- Een leerling heeft een startkwalificatie wanneer hij/zij met succes het havo of het vwo heeft afgerond, of het diploma van een opleiding op niveau 2 van het mbo heeft gehaald.
- Het wetsvoorstel 'Wet investeren in jongeren' verplicht gemeenten jongeren van 18 tot 27 jaar die zich melden voor een uitkering een aanbod te doen. Dit kan een baan zijn, een vorm van scholing of een combinatie van beide, afgestemd op de situatie van de jongere. Het gaat nog om een wetsvoorstel dat bij de Tweede kamer ligt.
- Het MKB heeft na het voltooiën van de doelstelling van het aantal leerbanen niet meer op uitvoerend niveau aan het Jongerenloket deelgenomen, maar is wel bestuurlijk betrokken gebleven.
- De aansluiting van de leerplichtambtenaren (jongeren leerplichtig of kwalificatieplichtig tot 18 jaar) op het werk van het RMC (jongeren 18 tot 23 jaar) levert geen problemen op. Er is sprake van goed overleg en de zorgstructuur is gelijk.
- Op de suggestie van de VVD om de leerplicht te verlengen tot 20 jaar antwoordt mevrouw Brinkman dat pogingen in die richting zijn stukgelopen op internationale wetgeving. Het integreren van de Leerplichtwet en de RMC-wet is evenmin gelukt.

Mevrouw **Brinkman** houdt een presentatie over het convenant Aanval op schooluitval 2008-2011. In het bijzonder zoomt zij in op de ambities en resultaten van de RMC-regio West Kennemerland.

(Voor de inhoud wordt verwezen naar de uitgereikte afschriften van de sheets).

Tijdens de presentatie komen naar aanleiding van vragen uit de commissie de volgende punten aan de orde.

- Sommige voortijdig schoolverlaters gaan naar particuliere scholen en hun uitval zou dus ten onrechte worden meegerekend bij de voortijdige schoolverlaters. Voor die groep worden de cijfers echter gecorrigeerd. Op de vraag wat de trek van het reguliere onderwijs naar het particuliere onderwijs verklaart is geen eenduidig antwoord te geven. In de discussie wordt geopperd: particuliere scholen hebben meer geld beschikbaar per leerling, het voortbestaan van de particuliere school hangt direct samen met hun resultaten, zij hebben wellicht betere lesmethoden.
- Het aantal voortijdig schoolverlaters in West Kennemerland is in 2007/2008 flink gedaald ten opzichte van het schooljaar 2005/2006, maar het is zaak die daling vast te houden.
- De daling in het aantal voortijdig schoolverlaters in Haarlem kan veroorzaakt zijn doordat nu beter wordt gecheckt of jongeren zich na het vmbo echt inschrijven bij het mbo.
- De stijging van het aantal voortijdig schoolverlaters in de gemeente Beverwijk is opvallend en verdient nader onderzoek.
- Uit de cijfers van het aantal voortijdig schoolverlaters per postcodegebied blijkt dat de uitval lager is in de stadsdelen met veel allochtonen. Dat verdient nader onderzoek, omdat het in tegenspraak is met wat men in het algemeen zou verwachten.
- De daling van de voortijdig schoolverlaters in het lwoo kan worden verklaard door de kleinere klassen en betere begeleiding. De daling in het vmbo zou erop kunnen duiden dat het werk van de zorgadviesteams zijn uitwerking heeft. De stijging bij het havo is conform de landelijke, zorgwekkende trend.
- Uit het schema met cijfers van het voortgezet onderwijs blijkt dat sommige scholen een belangrijke daling laten zien. Als zij het convenant niet hebben ondertekend, lopen zij het bedrag van 2.000 euro per voortijdig schoolverlater mis. Als voorbeeld wordt het LCH genoemd, dat vijftig schoolverlaters minder heeft en daarom een bedrag van 100.000 euro zou kunnen ontvangen.
- Uit het schema met de cijfers per school in het mbo blijkt dat veel leerlingen uit Haarlem voortijdig het ROC van Amsterdam verlaten. Het is bekend dat een grote reisafstand tussen woning en school een risicofactor is. Dat moet dus bij de intake een aandachtspunt zijn. Geopperd wordt dat op het ROC in Amsterdam de opleidingen voor 'fungames' en 'beveiliging' leerlingen trekken die deze opleidingen niet afmaken. Mogelijk kunnen dergelijke opleidingen beter bij het NOVA-college worden gegeven.
- Nog meer informatie en cijfers zijn in te zien via de website www.voortijdigschoolverlaten.nl. Op die site zijn met behulp van de VSV-verkenner cijfers op diverse niveaus in te zien.

De **voorzitter** stelt voor om de forumdiscussie achterwege te laten en nu de drie bij dit punt behorende stukken aan de orde te stellen.

Wethouder **Divendal** licht toe dat de raad wettelijke verplicht is de stukken vast te stellen. Er kan geen inhoudelijke wijziging in worden aangebracht, maar de raad kan er wel vragen over stellen.

De **VVD** vond de presentaties zeer informatief. Wat gaat de wethouder doen met de in het raadsstuk genoemde aanbevelingen? Het ziet er naar uit dat het probleem redelijk in de peiling is. Het convenant lijkt te werken. Wel zou er wat scherper gekeken mogen worden naar welke scholen achterblijven op dit gebied.

De **PvdA** vraagt of Haarlem de taken op het gebied van de leerplicht goed kan uitvoeren. Zijn er voldoende leerplichtambtenaren?

Het **CDA** vraagt of het nog steeds juridisch niet haalbaar is om het Jongerenloket te laten aanhaken bij het bureau CAREL.

De **CU-SGP** wil weten of er cijfers beschikbaar zijn over de relatie tussen voortijdige schooluitval en criminaliteit. Bestaat er voor jongeren ook een registratie, zoals voor kinderen van 0 tot 4 jaar het elektronisch kinddossier bestaat?

GroenLinks leidt uit de stukken af dat het MKB slechts zeven maanden heeft geparticipeerd in het Jongerenloket. Waarom is dat zo kort geweest? In het jaarverslag RMC staat dat na een brainstormdag in oktober 2007 geen acties zijn uitgezet. Wat heeft het Jongerenloket gedaan met de leerwerkplekken en stages, nadat het MKB niet meer uitvoerend meedeed?

De **SP** wijst erop dat op pagina 13 van het verslag RMC staat dat het aantal niet herplaatsbare schoolverlaters en schoolverlaters in een opvangvoorziening in de gemeente Haarlem hoog blijft in vergelijking met andere gemeenten. Wat is de oorzaak van deze zorgelijke ontwikkeling? Zal het aantal verminderen?

De **Actiepartij** oppert dat er mogelijk een relatie is tussen deze ontwikkeling en het afhaken van het MKB.

Ook vraagt de **SP** wat er wordt gedaan aan de jongeren die als 'niet-willers' te boek staan.

D66 heeft signalen gehoord dat kinderen bij het vavo aan hun lot worden overgelaten. Dat is zorgelijk.

De **PvdA** vraagt of het jongerenwerk een mogelijk instrument zou zijn om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan. Wat gaat de wethouder doen aan de toenemende uitval van havisten? Hoe kan het vinden van leerwerktrajecten worden geïntensiveerd?

GroenLinks vraagt of de groepering 'Vrienden van het vmbo' nog bestaat.

Wethouder **Divendal** gaat in op de opmerkingen en vragen.

- Het Jongerenloket is fysiek ondergebracht bij het CWI. Sommige deelnemende organisaties hebben werknemers bij het loket geplaatst. Toen er gebrek aan bestuurlijke aansturing bleek is het Jongerenloket onder het PAO (Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs) geplaatst. In dat platform heeft ook het MKB zitting. Het MKB heeft met tijdelijk projectgeld een medewerker bij het loket kunnen plaatsen, maar toen de doelstelling van het aantal leerwerktrajecten was behaald is die medewerker teruggetrokken. Via het PAO blijft het MKB betrokken bij het stimuleren van leerwerktrajecten.
- De meerwaarde van het Jongerenloket is dat jongeren gericht worden doorverwezen naar de instantie die hen kan helpen. De scholen hebben informatie over leerbanen op sectorniveau. De effectiviteit van het Jongerenloket is niet minder geworden nu er geen medewerker van het MKB meer direct bij het loket werkt. Het aanjagen van leerbanen gebeurt vanuit het Platform Arbeidsmarkt en Onderwijs.
- De groepering 'Vrienden van het vmbo' hield zich bezig met de aansluiting van het onderwijs en de arbeidsmarkt. Die taak is bij het PAO ondergebracht. Ook wilde men het bedrijfsleven interesseren in de twee nieuwe vmbo-scholen. Die taak is bij de scholen zelf ondergebracht.
- De in het raadsstuk genoemd acties zijn een samenvatting van de acties die door de deelnemende organisaties zullen worden genomen.
- Bij het probleem van de uitval op het havo is relevant dat er gewerkt wordt aan een voorziening voor scholieren die last hebben van autisme. De uitval in het havo vindt met name in de laatste twee jaar plaats, als men veel stof moet herhalen. Circa 80% van de leerlingen doet drie jaar over de laatste twee schooljaren. Het is een landelijk probleem, waarbij onvoldoende motivatie of een verkeerde schoolkeuze meespeelt. Bij de intake zal hier beter op moeten worden gelet.
- Sinds augustus 2008 heeft Haarlem een voldoende bezetting op de afdeling leerplicht. Er waren langlopende vacatures, want goede leerplichtambtenaren zijn schaars.
- Het Jongerenloket kan niet op Bureau CAREL worden aangesloten, omdat de regels van de Gemeentelijke Basisadministratie dat niet toelaten.
- Er zijn geen cijfers over de relatie tussen schooluitval en criminaliteit, maar in de zorgadviesteams komt de situatie van jongeren met meervoudige problemen aan de orde.
- Er is een verwijzindex voor jongeren in ontwikkeling.
- Het hoge aantal niet-herplaatsbare schoolverlaters heeft te maken met de problemen om leerlingen na een uitval weer elders aan school te laten beginnen.
- Het jongerenwerk is op wijkniveau betrokken bij de besprekingen over probleemjongeren. Het nog verder betrekken van het jongerenwerk zou in de huidige structuur nog weer een extra organisatie betekenen.
- Het omgaan met de categorie 'niet-willers' is vooral een pedagogische opgave voor de betrokken scholen en begeleiders. Vooral discipline en regelmaat spelen een grote rol.
- Het signaal is niet herkenbaar dat kinderen in het vavo aan hun lot worden overgelaten.

- Er is op dit beleidsterrein nog winst te behalen, onder meer op het binnenhalen van stageplekken bij het bedrijfsleven.

Op voorstel van de **voorzitter** besluit de **commissie** om het jaarverslag 2007 RMC, het jaarverslag leerplicht Haarlem 2006-2007 en de evaluatie van het Jongerenloket Zuid-Kennemerland 2006-2008 als hamerstuk aan de raad aan te bieden.

6. Jaarplanning en actielijst

Jaarplanning

De **PvdA** merkt op dat de vergaderdatum 9 april niet is opgenomen. Ook ontbreekt een aantal deelnota's op het gebied van de Wmo.

De **voorzitter** meldt dat de vergadering van 9 april vastligt. Wethouder Van der Molen zal gevraagd worden om de jaarplanning aan te vullen voor wat betreft deelnota's over de Wmo.

Actielijst

De **PvdA** en de **Actiepartij** hebben een aantal opmerkingen over de actielijst.

De **voorzitter** vraagt de leden om hun opmerkingen schriftelijk in te dienen bij de secretaris.

7. Rondvraag

De **Actiepartij** heeft in de pers gelezen dat in Amsterdam mensen na een reïntegratietraject uit de bijstand op een plek belanden waar zij duimen zitten te draaien. Geldt dat ook voor Haarlem?

De **voorzitter** antwoordt dat dit een vraag is voor wethouder Van der Molen en door haar zal worden beantwoord.

8. Agenda komende commissievergadering(en)

De **voorzitter** merkt op dat de agenda voor 9 april binnenkort wordt verzonden.

9. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.00 uur.